

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
 Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
 Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
 Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
 nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
 čaja stane beseda Din 1.— V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
 Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
 mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 26

Sobota, 28. marca 1936

Leto XI

„Dajmo civilizaciji varno podlago“ Manifest Socialistične delavske internacionale

Londonska konferenca socialistične delavske in strokovne internacionale je izdala manifest.

V njem pravi:

Vsem delavcem! Vsem svobodoljubnim možem in ženam!

Svetu zopet grozi resna nevarnost glede miru. Zopet hoče nacistična diktatura doseči svoje cilje s kršitvijo obljube. Ne le verzajska pogodba je neobzirno razdrta, ampak tudi lokarnska pogodba, ki jo je Nemčija prostovoljno sklenila in jo je Hitler še lani izrecno priznal.

Mednarodno delavsko gibanje najostreje obsoja zločinsko dejanje. Konferenca zadovoljno ugotavlja, da je Društvo narodov prelom pogodbe obsodilo. Če bi se taka kršitev dane prisege in obljube dopuščala, bi bilo uničeno vsakršno zaupanje v mednarodne pogodbe in sistem kolektivne varnosti.

Namen tega zadnjega nasilstva je jasen. Priprava je za snovanje letališč v demilitariziranem pasu, torej priprava napada na mirne dežele na vzhodu in zahodu. Razlog za to kršitev navaja, češ, da je francosko-ruski pakt v nasprotju z lokarnsko pogodbo.

Odločitev o tem razlogu je enostavna. Leta 1933. je Hitler pristojnost tega mednarodnega sodišča v Haagu, kakor že njegovi predniki, svečano priznal: takoj je bil ta spor predložen haaškemu sodišču. Pri vseh razgovorih s Hitlerjevimi odposlanci so pa miroljubne države v Društvu narodov, ki odločajo o vsebini in obliki obravnav. Ne moremo namreč dopuščati, da Hitler ukazuje narodom, kateri predlogi naj se obravnava in kateri ne.

Svetovni mir je v nevarnosti. Postaviti je treba civilizacijo na varno podlago.

Samo en pomoček je, da jo obvarujemo: odločno uresničenje kolektivne varnosti. Načela lokarnske pogodbe se morajo pokrepiti in razširiti; nje veljavnost naj Društvo narodov čimbolj razširi (na druge dežele). Mir je ena sama celota. Vse dežele se morajo brez obotavljanja odločiti za podporo napadeni deželi. Skleniti se mora pogodba, ki jamči pomoč s hitrim in enotnim ravnanjem vsaki žrtvi napada. Pogodba mora biti splošna, ustrezati načelom Društva narodov in ne sme biti zaradi tega izključena sovjetska Unija, kakor hoče Hitler.

Mednarodno delavsko gibanje je, kakor je že izjavilo ob italijansko-abesinskem sporu, in še danes izjavlja, pripravljeno sprejeti nevarnosti in odgovornost za tako kolektivno varnost miru. Te nevarnosti so mnogo manjše kakor vsakršne drugačne politike. Izolacija in stari sistem vojaških zvez vodita končno v vojno. Zločinski napad se z moralčnim apelom ne more preprečiti.

Vsakomur, ki bi se drzil napasti, se mora upreti zadostna premoč, ki ji morajo vse dežele nuditi podpore sorazmerno po dogovorjenem načrtu. V ta namen se mora urediti tudi oborožitev posameznih držav.

Izboljšanje sistema kolektivne varnosti je edina nada, ki utegne znatno zmanjšati to težko breme. Odprava privatne orožne industrije in privatne trgovine z orožjem, bi varnost še povečala.

Hitler skuša svoje napadalne namene skrivati s svojimi izjavami o miroljubnosti. Hitler nastopa kot organizator miru. Svoje odkritosrčnost predlogov pa more dokazati s tem, da sporazumno z drugimi deželami omeji svoje oboroževanje z mednarodni kontroli.

Dogovor o kolektivni varnosti z medsebojno pomočjo in razorožitvijo bi moral tvoriti podlago, na kateri bi Društvo narodov pozvalo Nemčijo, da pristopi z enakimi pravicami splošni pogodbi. Če bi se Nemčija branila, bi bil to dokaz, da še vedno hoče motiti evropski red in mir. Dolžnost drugih vlad in narodov bi bila potem, da organizira mir brez Hitlerjeve Nemčije in stori vse za kolektivno varnost, kar je potrebno, da ohrani mir.

Trajni mir se more osnovati le na socialni pravičnosti in z odpravo gospodarskih vzrokov vojne. Zato zahtevamo, da se ukrenejo odločni koraki za odpravo teh vzrokov. Organizacija Društva narodov se mora dopolniti tako, da bo svobodna in sistematična posvetovalnica teh gospodarskih problemov in dejanska činiteljica v svrhu izboljšanja življenjskega položaja delavcev vsega sveta.

Pozivljamo delavce, da napno vse sile in povsod potolčejo fašizem in povedejo svetovni socializem do zmage. Kličemo vse prijatelje svobode in miru, da se odločno in vztrajno bojujejo proti vojni. Krepiti moramo čut mednarodne solidarnosti. Nam priključene organizacije pozivljamo, da vse sile, ki so iste volje, združijo v ogromno silo.

Ustanovna skupščina „Vzajemnosti“

Jutri se bodo zbrali socialistični kulturni delavci: rudarji, kovinarji, steklarji, usnarji, tekstilci, zidarji, železničarji iz Mežiške doline in notranjskega kota, iz Gorenjske in Štajerske, iz rudarskih revirjev in Pljuškega polja, da obnove socialistično kulturno delo v Sloveniji z ustanovitvijo delavske kulturne zveze »Vzajemnost«.

»Vzajemnost« je pred vojno nastala kot naša kulturna matica, kot osrednja kulturna zveza, ki naj sistematično vodi vse socialistično izobraževalno delo, ki so ga prej vodila ločena krajevna društva pod raznimi imeni, ker habsburški Dunaj ni dopuščal velikih delavskih zvez v zmotnem upanju, da bodo različne organizacije, različna imena onemogočila enotno socialistično miselnost.

»Vzajemnost« so c. kr. oblasti kmalu razpusile radi predavanja Ivana Cankarja, ki je dejal o delavski socialistični kulturi:

»Videl sem, kaj je resnično, pogumno, vztrajno kulturno delo, ki se ne prestraši ničesar, ki nikoli ne omahuje, nikoli ne obupuje. Ob tem velikem delu se mi je zazdelo moje lastno delo malenkostno in zelo malo koristno. Zakaj spoznal sem, kod vodi in kam drži edina pot do rešitve ljudstva iz tlačanstva, do rešitve kulture iz današnjega bankerota do rešitve kulturnih delavcev iz sramotne brezposelnosti, iz zaničevanja in ponižanja! — Edina pot je boj ljudstva, boj za popolno socialno in politično osvo-

bojenje — zakaj brez socialne in politične svobode je nemožna kulturna svoboda. Dokler bo ljudstvo suženj družbe, suženj tega anonimnega naroda, dotlej bo tlačanila, dotlej bo brezpravna in ponižana tudi duševna kultura. Zato je boj za osvobojenje ljudstva kulturni boj.«

Po naključju razmer, po razpustu »Svobode«, ki so jo povzročili znani škodljivci delavskega gibanja, se bo čez 23 let spet obnovila, oziroma ustanovila nova »Vzajemnost«, ki naj vzgaja delavski razred v duhu resnične socialistične vzajemnosti.

Naše kulturno delo ima lepe tradicije in lahko edino pokaže resnično kulturno delo in sadove tega dela. Največji slovenski pisatelj Ivan Cankar ga je ocenil z besedami: »Njih knjižnica je bogata in knjige niso nerazrezane, temveč doživel sem veselje, da so rabljene in posvalkane take knjige, o katerih pravijo narodnjaku, da niso pisane za ljudstvo.«

V nedeljo se zberejo naši kulturni delavci, ki so zrasi iz tega v zvišenega dela in ki bodo po prestanih nesrečah, ki so jih drugi zakrivali, znali varovati našo »Vzajemnost«, ki je kulturno nepolitično društvo in ki radi tega ne bo dopuščalo v svojih vrstah nobenega prišepetavanja, nobenega razdiralnega dela takih ljudi, ki hočejo v delavskih organizacijah po tujih direktivah sejati zmedo, nezaupanje in razdor. Ideji vdani in v delu preizkušeni predstavniki naših prosvetnih društev še celo ne bodo

dopustili, da bi kdo po tujih navodilih opravljal razdorno delo pod firmo marksizma. Kajti socializem je demokratično gibanje, ki mu je zakotništvo tuje. Kdor je drugih misli in nazorov, naj pokaže, kaj zna na svojem ustvarjati, ne bo pa grebel po našem mravljišču in ne bo po kukavičje kupal iz drugega gnezda. To jasno in odločno stališče bodo poudarili naši kulturni delavci, ker se zavedajo, da je moč tako vzvišene ideje, kakor je socializem, v njeni prepričevalnosti, v njeni odkriti jasnosti.

»Vzajemnost« bo vzgajala nove ljudi, to se pravi ljudi, ki hočejo novo, pravično človeško družbo, ljudi, katerih mišljenje in čutenje je vse usmerjeno v novo bodočnost, ki bo osvobodila in povečala človeka.

Pozdravljeni delegati, ki se boste zbrali na ustanovni skupščini te zveze! Postavite dobre temelje, izvolite si dobre sodruge, ker za uresničenje vsake ideje je treba tudi praktično sposobnih ljudi, kakor je rekel Karl Marx.

Turčija zopet utrjuje Dardanele

Turčija je odpovedala dodatek k lavzanski pogodbi iz 1923 ter jela utrjevati Dardanele. Dardanele so bile pred svetovno vojno eno najvažnejših mednarodnih vprašanj.

Iz notranje politike

Beograd, 26. 3. 1936.

V senatu meljejo proračun. Posamezni ministri repetirajo svoje eks-poziceje iz Narodne skupščine, senatorji pa jih kritizirajo, med seboj polemizirajo in vsak govor je vsaj eno uro dolg.

Prosvetno debato je vzel gospod senator Ivan Pucelj v zakup. Zunanjepolitično debato je z daljšo interpelacijo o železarni v Zenici eden najstarejših Slovencev, gospod Ivan Hribar. Zunanjemu ministru, ki je tudi vladni predsednik, je zagotovil, da železarne v Sloveniji radi Zenice ne bodo trpele škode.

Izgleda, da vlada še ni premagala vseh težav in da s proračunom še ni na varnem bregu. Morda pa bodo spoznali, da more vlada vladati tudi z dvanajstinami. Senat hoče očitno voditi to taktiko: proračun bomo odobrili, pri finančnem zakonu pa postavili varijero. Take varijere pa tudi senat ne bo napravil pri novem določilu finančnega zakona, da se ukinja za rudarje določilo obrtnega reda o obveznem izplačilu zaslužka v boleznih ali nujni zadržanosti delojemalca. To določilo bo tudi senat odobril.

JRZ je imela že delavski shod. Dr. Krek je kot delavski sin na tem shodu govoril. Spoznal in našel je sedaj jugoslovanskega delavca in jugoslovansko organizacijo. V politični orientaciji torej važen in velik korak naprej. — *Le več*

Vprašanje Nemčije

Nemčija je spravila Društvo narodov v težak položaj, ker merodajne sile ne marajo voditi svoje politike v Društvu narodov. Italijansko časopisje se prav sedaj baha, da Društva narodov ni več, ker je Italija preko njega dosegla uspeh v Afriki. V tem oziru gre glavna krivda Angliji in Franciji, ki sta podprli politiko vsaka svojo, ne pa Društva narodov, čeprav je Anglija prisezala na Društvo narodov.

Nemčija je ustvarila enak položaj. Za sporazum je Anglija, Francija pa ne in noče posredovalcev. Sama se hoče pogajati z Nemčijo, če se zedinita na bazi pogajani in predlogov. Nemčija popušča in obeta, da izdela nove predloge. Iz tega sklepa, da pride do pogajani, toda ne pred Društvom narodov.

Dogovarjanja bodo še dolga. Vrši se pa utrjevanje mej med Francijo in Nemčijo ter Belgijo.

Na sankcije proti Nemčiji so pa čisto pozabili.

Seje Društva narodov odgodene

V torek je bila zadnja seja sveta Društva narodov v Londonu. Predsednik je izjavil, da podpisnice lokarnske pogodbe še niso vse stavile predlogov (Italija?) ter se zato seja odgodi. Prihodnja seja, ko se končajo londonska pogajanja, se bo vršila zopet v Ženevi, da sklene stališče napram Nemčiji.

V Krakovu 8 ustreljenih delavcev. V sredo so pokopali v Krakovu 8 delavcev, ki so bili ustreljeni pri zadnjih demonstracijah. Na poziv socialistične stranke so za časa pogreba ustavili delavci vse delo v vseh tovarnah in delavnicah. Pogreba so se udeležile velikanske množice.

Zaključek protisocialističnega procesa na Dunaju

Obsodba senzacija kakor obtožba.

Z velikanskim ropotom o veleizdaji socialnih demokratov je bilo obtoženih 27 sodrugov in sodružic. Proces je pokazal, da je bila obtožba ne-utemeljena, da pa so morali obtožence obsoditi v izogib mednarodne blamaže.

V soboto, dne 21. t. m. so nadaljevali zagovorniki svoje zagovore. Dr. Oswald Richter je med drugimi omenil, da je Kreisky šel v Brno, da se pogovori s somišljeniki. To ni zločin, niti prestop in dr. Wachs sumi, da je policija sama povabila sodruge v stanovanje Haasove, da jih aretira. Dr. Trebitsch ugovarja, da bi bil Weissmann na brnski konferenci navzoč in ne bi bil kaznjiv niti, če bi bil, ker se je na konferenci zahtevalo le izpremembo socialne vsebine države, ne pa oblike. Cesarska naredba, ki je še obvezna tudi za sodišče, pravi, da zahteve socialne vsebine niso veleizdajniške. Sodišče se mora ravnati po teh določbah.

Dr. Fröhlich, zagovornik obtoženca dr. P. Schicka, pravi, da bo sodba preudicijelne pomena za izvajanje zagovorništv v Avstriji, ker je zagovorniku zapovedana molčečnost in mu je celo prepovedano naznanjati policijsko preganjane osebe. Če bi dr. Schick tudi občeval s kriminalnimi osebami, se mu mora dokazati, da ni vršil tega v izvajanju svojega poklica. Šele potem bi bil kaznjiv. Tu je pa vršil posel kot zagovornik.

Dr. Dostal in dr. Schönfeld sta istotako poudarjala nedolžnost obtožencev.

Brata Pastaz in obtožence sploh je zagovarjal dr. Rudolf Weiss. Ne-

giral je krivdo obtožencev. **Taki »veleizdajniški« procesi so mrzlični termometer politike režima. Ne delajte po nepotrebnem mučenike.** Storili niso obtoženci nič drugega, kakor poudarili svoje svetovno naziranje. Sodišče naj to upošteva.

Ponedeljek, dne 23. t. m. se je sodišče posvetovalo v svojem krogu. V torek, dne 24. t. m. dopoldne, pa je bila izrečena sodba.

Vendar obsodba.

Sodišče je skušalo naprtniti veleizdajstvo trem obtožencem, in sicer H. Seilerju, Mariji Emhart in Feleisu. Prvi je bil obsojen na 20 mesecev ječe, Emhart na 18 mesecev in Feleis na 16 mesecev. Štirje obtoženci so bili obsojeni na 6 mesecev zaradi pozikusa veleizdaje.

Pet obtožencev je dobilo po 6 do 10 mesecev zaradi kaljenja javnega miru in reda, pet po pol do 4 mesecev zaradi udeležbe pri tajni organizaciji. Trinajst obtožencev je bilo oproščenih.

Državni pravdnik se utegne pritožiti proti prenizkim kaznim v posameznih primerih, zagovorniki pa proti obdolžitvi veleizdaje.

Avstrijsko časopisje in tudi naše ni pisalo o procesu. Zato ima svoj vzrok. Potekel je pa proces, kakor pač more poteči proces, ki je izvit iz trte. Celotno avstrijsko duhovništvo pravi, da bi krvoločnost režim preveč osovražil med narodom.

Proces nam pa dokazuje demoralizacijo pravne čute, ki je posledica maščevalnosti režimske ideologije, kar je zlo, ki splošno demoralizira in zbuja strahovit odpor resnicoljubnih elementov.

Protest rudarjev proti ukinitvi paragrafa 219 obrtnega zakona

V nedeljo, dne 25. marca se je vršilo v Trbovljah zborovanje, na katerem so rudarji soglasno sklenili, odpisati protestno brzojavko predsedniku senata proti ukinitvi § 219 o. z. Brzojavka glasi:

Predsedstvu senata
Trboveljski rudarji odločno pro-

testiramo proti ukinitvi § 219 obrtnega zakona in prosimo, da se ta določba finančnega zakona črta, ter da ostane § 219 o. z. za vse delavce v veljavi.

Zveza rudarjev Jugoslavije,
podpredsednik Vrtačnik.

Nova pomorska pogodba

Anglija, Zedinjene države in Francija so podpisale pomorsko pogodbo. Angleška dominijona Irska in Južna Afrika nista podpisala. Pogodba vsebuje medsebojno pomoč v Sredozemskem morju.

Pisatelj Gorkij bolan

Ruski pisatelj Maksim Gorkij je nevarno obolel. Zdravniki ga vzdržujejo pri življenju s kisevnikom. Gorkij je živel v zadnjem času v Jalti na Krimu ob Črnem morju.

B. Traven, Bombaž

Prevala Talpa

II. Knjiga

65

Kajti take besede te spominjo na prvi čut srmežljivosti, spominjo te prvega zaželenega dekleta, ki si po njem hrepenel, spominjo te čarobne ure, ko si prvič dozorel. Tega se mojstrinje svojega poklica dobro zavedajo. Zato pa mazačke, ki znajo samo svoj jezik, tu ne uspevajo; ostati morajo v temnih ulicah in zbirati centave.

Toda Goethejevo Bajadero zaman iščeš. Čas je zlato. In za sladko igračkanje, hrepenenje po izpolnitvi nedostaja tem mojstrinjam tisto, čemur pravimo ljubezen oboževane žene. Tu pa je samo visoka in najvišja umetnost in nič več. Toda te dobiš dovolj in za denar nisi nikoli ogoljufan. Ostane ti na še sladko hrepenenje po ljubici. In prav s tem se potrjuje tista vrednost žene, ki se ne da poplačati. In tega se tu dobro zavedajo in niti ne skrivajo. Zato pa prodajajo samo tisto, kar si gošpodje žele. Za denar nihče tudi več ne zahteva. Te umetnice so dobre trgovke, ki si znajo pridobiti odjemalce in si jih znajo tudi obdržati.

II

»Če želite, znam tudi nemški,« je rekla Jeanetta. »Saj sem iz Charlottenburga.«

»Sem mislil, da ste iz Pariza.«

To ji je bilo prav všeč; kajti prave Francozinje so jo zmerjale z »bošinjjo«, kadar so se pre-

pirale. In senjorite so se prepirale rade in često. Ko pa je prepir minul — navadno ne nastane radi odjemalcev, nego češče radi prenizke cene —, potem je postala Jeanetta zopet »moja draga iz Strassburga«; sočuvstvovala so z njo in to sočuvstvovanje je temeljilo na patriotizmu, čuvstvu, ki so ga doma v Franciji že začela izpodbirati druga čuvstva. Toda vse to jim tu ni bilo znano, kajti Francozinje niso videle že celo vrsto let Francije.

Jeanetta, ki ji je bilo v Charlottenburgu ime Olga, po zdravstvenem izkazu pa se je imenovala Jeanetta — in to ime je bilo tudi s fotografijo potrjeno, je bila med svetovno vojno v Buenos Airesu. Tudi tam je bila v svojem poklicu zelo delavna in je zato tudi obogatela.

»Nenadoma pa me je zgrabilo veselje, da bi se odpeljala domov in pogledala, kako je kaj tam,« je rekla.

Očeta in mater je našla v najbednejših razmerah. Oče je bil pred vojno cenjen meščan, bil je tovarniški vratar pri veliki berlinski firmi. Po vojni pa je bil odpuščen, ker so tam namestili nekega vojnega invalida, ki ga domovina ni marala življati.

Oba si nista vse življenje ničesar privoščila, nego sta samo hranila in hranila, da bi na stara leta kaj imela. Denar sta nalagala v hranilnico. Ko pa je država z razvrednotenjem denarja ogoljufala nedoletne služkinje in častitljive stare ljudi za njihove skromne prihranke tako brezvestno, kakor bi si jih ne upal ogoljufati noben zasebnik, sicer bi ga ljudje raztrgali na kose, tedaj se je izpremenil

Železarna v Zenici

Državna uprava je že sklenila pogodbo z nemško firmo Krupp, da postavi v Zenici novo valjarno za železo. Gre predvsem, tako pravijo, za železniške tračnice, to je karteliranih vrst železa. Valjarna bo veljala okoli 150 milijonov dinarjev. Druge investicije bodo pa veljale še okoli 50 milijonov. Industrija železa v Zenici bo plačala 150 milijonov v kliniškem računu z Nemčijo, denar v ta namen pa da državna hipotekarna banka. Ostala sredstva da država in zviša s tem svoj delež od 1,25 na 15 milijonov dinarjev. Država prevzame 90 odstotkov delnic.

Problem železne industrije pa s tem še ni rešen, ker Jugoslavija producira premalo surovega železa (v Bosni) in vrhutega železno rudo še izvažamo. Najprej bi bilo treba urediti doma dovolj topilnic, žal pa da zopet nimamo dovolj kamenitega premoga ali koksa doma. V Jugoslaviji imamo še druge železarne, na Jesenicah, v Štorah in

tovarno jekla v Guštanju-Ravne. Od leta 1927 so sklenile tovarne Jesenice, Štore in Zenica kartel, po katerem je Zenica imela 52 odst., Jesenice 34 odst. in Štore 14 odst. domačega trga. Pozneje je pristopila še tovarna jekla v Guštanju-Ravne, ki je dobila 6 odst. trga. Te tovarne so pa tudi v srednjeevropskem kartelu železa, ki mu pripadajo družbe avstrijska Alpine Montan, čehoslovaške Vitkovice in madžarske Rima Murany. Po določbah tega kartela je krila domača industrija dve tretjini domače potrebe, tuja pa eno tretjino. Ta zadnji sporazum je bil podaljšán 1932 ter obenem dodeljena tuji industriji le ena četrtina potrebščine za Jugoslavijo. Razlikovati se pa mora med karteliranimi in nekarteliranimi proizvodi. — Delniška družba v Zenici s Kruppom so dejanski lastniki železarne, država pa je s posojilom fundirala industrijo, oziroma dala temeljni in obratni kapital kot posojilo na razpolago.

Vojna civilizacija v Afriki

S strupenimi plini na prebivalstvo. Bombe na bolnišnice — Abesinija želi miru

Havasov urad poroča, da so čete rasa Kasé in rasa Sejuma dosegle v bojih proti Italijanom znatne uspehe. Italijansko poveljstvo poroča samo o bombah z letali. Proti abesinskemu prebivalstvu porabljajo tudi bombe s strupenimi plini. Norveški Rdeči križ je ponovno protestiral proti nad civilnim prebivalstvom.

V kraju Džidžiga so vrgli 15 ton bomb ter pobili 15 oseb, ranili pa 83. Zažgali so trideset hiš. Bombe so zadele tudi bolnišnice.

Na južnem bojišču imajo še malo deževno dobo. Graziani se nedvomno pripravljajo na napad najenergičnejše metode, to je s plinskimi bombami in tanki. V delni ofenzivi so Italijani zasedli Sassabaneh in Kafta.

V mednarodnih krojih se za Abesinijo sploh ne zmenijo. Italija zahteva ukinitve sankcij, potem bo šele sodelovala v sporu z Nemčijo.

Abesinija želi miru in je poslala svojega posredovalca v Evropo. Italija o miru noče nič slišati, dokler je spor z Nemčijo, kar ji je jako prav. Presenetljiva so pa poročila iz Anglije, ki trdijo, da je Anglija za razdelitev Abesinije. To je tista Anglija, ki je še pred nekaj meseci gorela za neodvisnost Abesinije in kaznovanje Italije. Anglija je bila takrat pred parlamentarnimi volitvami.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, izpolni svojo dolžnost!

Doma in po svetu

Senatorji JNS o problemu brezposelnosti. V debati o proračunu pravosodnega ministrstva beremo v časopisju, da je senator Šilović opozoril pravosodnega in kmetijskega ministra, »da so Jugoslavijo preplavili razni potepuhi, delomržeži in berači, ki kradejo in goljufajo. Predlaga, naj bi se te osebe porabile za delo pri izsuševanju močvirij, predlaga pa tudi, naj se jih kazensko preganja po § 52.« Šilović je torej še jasneje poudaril dr. Voršičeve in dr. Adlešičeve nazore o reševanju brezposelnosti.

Na koliko delov bodo razbili katališko delavstvo? Doslej smo imeli pri nas krščanske socialce okrog JSZ (bele), zelene pod vodstvom Šmersuja, zdaj so pa pod predsedstvom dr. Cvetnikovića ustanovili še tretje radikalne delavce. Tajnik te radikalne organizacije je bivši komunistični poslanec Stanković. Imena slovenskega zastopnika (beograjska »Politika« pravi, da se piše Prunker) v tej radikalni organizaciji »Slovenec« iz nerazumljivih razlogov ne imenuje.

Naša premožovna industrija je nakopala 1934 v celi državi 4.312.435 ton premožja v vrednosti 553,7 milijonov dinarjev. V najboljši konjunkturi dobi 1929 pa 1.338.538 ton več. — Znižanje gre večinoma na račun dravske banovine, ker znaša samo v tej banovini produkcija 1.054.306 ton, dočim so vse druge banovine znižale produkcijo le za 284.132 ton. Kljub

zlati denar družine Bartels — Jeanetta mi je rekla, da se tako piše, toda jaz ji nisem verjel — v papirnate odrezke, ki so bili tako zelo brez vrednosti, da se niso dali niti na nekem mestu s pridom uporabiti.

Bartelsa sta sklenila, da se bosta zastrepila s plinom; toda neko dobrodelno društvo jima je dalo kaše, riža, posušene zelenjave in še nekaj drugih živil, kar je zadoščalo za štirinajst dni. Toda s temi živili sta se pretolkla štiri tedne in tedaj pa se je nekega lepega popoldneva pipepljala Jeanetta, ki je prišla iz Hamburga in Buenos Airesa, ne da bi staršev preje obvestila. Prinesla je s sabo toliko denarja, da bi kupila z njim lahko celo cesto v Charlottenburgu; kajti prinesla je dolarje.

»Dekle, dekle, odkod imaš toliko denarja?« jo je mati vedno iznova vpraševala.

»Poročila sem se v Argentini z nekim posestnikom živine, ki je imel dva milijona goveje živine. Sedaj pa je umrl in mi je zapustil vse premoženje.«

»Kdo bi si mislil, deklé, da boš imela v življenju takšno srečo!« je rekla mati in Jeanetta so kmalu v vsej okolici poznali kot »argentinsko vdovo po milijonarju«. To je zvenelo lepše, kakor če bi se reklo: tale je, pa Olga Bartels, ki se je v Argentini poročila z nekim milijonarjem. Z »argentinsko vdovo po milijonarju« so se namreč sorodniki, znanci in sosedje lahko bolj ponašali kakor pa z Olgo Bartels.

(Dalje prihodnjič.)

